

Rihmer Aurél (Budapest):
Gondolatok a Zürichi Magyar Történelmi Egyesületről

Idős barátom vitéz DDr. Juba Ferenc budapesti lakásán beszélgettünk 2004-ben a magyar hajózás történetéről, amikor felvetette, hogy mi lenne, ha kapcsolatba lépnék a Zürichi Magyar Történelmi Egyesülettel (ZMTE).

Mivel olyan ember ajánlotta számomra ezt a tudományos műhelyt, akinek a szavára érdemes volt adni, felvettem a kapcsolatot Dr. Csihák György egyesületi elnökkel.

Míg vártam az elnök úr válaszára, kicsit kutakodtam az egyesület dolgai felett. Meglepődve láttam azt a sokrétű kutatási területet, amelyekben az egyesület tagjai alkottak. Őstörténet, íráskutatás, genetika, magyar történelem stb. Az egyesület sokrétű kutatási területe bennem első meglátásra azt ébresztette fel, hogy egy amatőr történész csapattal van dolgom, hiszen annyi mindent szakszerűen nehéz feldolgozni.

Nagy örömmel vettem, hogy 2004-ben felkértek előadásra, – előadásom címe: Kelta oppidumok Magyarországon – mivel akkoriban, de még manapság is alig jut megnyilvánulási lehetőséghez az, aki nem tagja egy állami tudományos kutatóintézetnek, felsőoktatási intézménynek.

Szerencse, hogy az előadásomra alaposan felkészültem, és ezért könnyűnek éreztem a rám váró estét. Az előadás rendben le is zajlott és én már örültem annak, hogy túljutottam a megmérettetésen. De az örömöm korai volt! Mert csak ekkor jöttek a hozzászólások és kérdések. És ekkor kellett rádöbennem, hogy nem amatőrökkel állok szemben. Akadémiai nagydoktor, egyetemi és főiskolai tanárok, muzeológusok, régészek stb. zúdították rám kérdéseiket, amikkel ugyan csak megizzasztottak.

Mikor hazaértem és feleségem kérdezte, hogy miképp sikerült az este, fáradtam csak ennyit mondtam neki: Jobban megizzasztottak, mint az államvizsgámon.

Szó, mi szó, eleinte sokkal sűrűbben eljutottam az egyesület rendezvényeire, mint ahogy manapság azokon részt tudok venni. Pedig érdemes meghallgatni az elhangzó kutatási eredményeket, felvetett gondolatokat. Én igazából tanulni járok az előadásokra, noha történész egyetemi diplomám van.

Mikor időm engedi, továbbra is tartok előadást az egyesület keretén belül, ahová 2006-ban vettek fel rendes tagnak, és 2007-ben választottak be a Tudományos Tanácsba.

Igen, tanulni megyek, mikor meghallgatom mások munkáit. Érdekes olyan felvetéseket átelmélni, amelyek jócskán eltérnek az általános történetírástól, hivatalos nyelvészeti irányzatoktól. Noha ezen előadásokat gyakran nem történészek tartják, mégsem nevezném őket amatőröknek, mivel saját eszközeikkel igyekeznek az általuk felvetett gondolatokat, témaköröket körüljárni. Nem mon-

dom, hogy minden történeti, nyelvészeti felvetéssel egyet is értek. De fontos, hogy a nem hivatalos nézeteket is megismerje az ember. Hogy miért? Azért, mert ha egy tudományos körben azt mondják, hogy XY nézete mennyire hibás, akkor tudjam, hogy miről is van szó. Ha ugyanis nem ismeri az ember a legtöbbit idézett szakemberek által bírált nézeteket, úgy arról véleményt sem lehet mondani.

Erre egy sarkított példát hozok fel. Ha szóba kerül egy-egy nagyon vitatott könyv, akkor 10-ből 9 ember rávágja, hogy egy zagyva és érthetetlen mű. De ha megkérdezem ugyanezen személyeket, hogy olvasták-e a művet, akkor 10-ből 9 azt mondja, hogy nem olvasta. Tehát, ismeretek nélkül, csak szajkózzák azt, amit mások mondanak. A cél részemről ezért az ismeretszerzés, és majd azok tükrében már el tudom bírálni, hogy számomra az adott alternatív nézetek elfogadhatóak e, vagy sem.

Itt kell megjegyeznem, attól, hogy valaki szakember (történész, régész, stb), mert papírja van róla, pláne, hogy ha még tudományos fokozata is van, még nem biztos, hogy az, amiről beszélt helytálló. Hallgattam már többször olyan előadót, akinek tudományos fokozata is volt (Dr, PhD), de amit mondott, attól falra tudtam volna mászni. Ezért, lehet, hogy szentségtörés, de azt kell, hogy mondjam, hogy történelmet nem csak történészekről lehet tanulni. De hasonló a véleményem egyéb tudományágak területén is.

A fentiek alátámasztására jó példa saját gyermekkorom, amikor gépészmérnök nagyapámtól és tanítónő nagymamámtól több hasznosat tanultam hazánk történelméről, mint az iskolában.

Az Egyesületben az egyik legnagyobb élményem volt a 2006-ban megrendezésre került mártélyi [ZMTE XIX. Magyar Őstörténeti Találkozó és a XIII. Magyar Történeti Iskola](#). Ide családommal együtt érkeztem. Ezen a tudományos találkozón 3 kontinens: Amerika, Ausztrália és Európa 13 országából 35 előadó 60 előadása hangzott el július 9-16. között, amit 126 fős közönség hallgatott végig az előadókon kívül. Engem nagyon megfogott az a családi légkör, ami az egész rendezvényt átjárta. Külön emlékezetes számomra az éjszakába nyúló esti beszélgetés az étteremben. Azt, hiszem, hogy ez a rendezvény egy életre szóló élményt jelent a számomra, de azt hiszem, hogy az ott lévő családtagjaim számára is. Ez abban nyilvánult meg leginkább, hogy a 2007-es hódmezővásárhelyi [ZMTE XX. Magyar Őstörténeti Találkozóra](#) kislányom is elkísért, mert megszerette a történelmet. Én ezen a találkozón a pozsonyi csatához kapcsolódó témát választottam előadásom témájaként – *Miért hallgatnak krónikáink a pozsonyi csatáról?* – címmel.

Számomra külön öröm az egyesületen belül, hogy egykori tanáraink, mint J. Újváry Zsuzsanna és Váralljai Csocsán Jenő társaságában adhatok elő, de jó, volt évfolyamtársaimat is meghallgatni. Az egyesület egyik nagy előnye, hogy tanár és tanítvány egyaránt teret kaphat saját kutatásainak bemutatására, és arra, hogy adott esetben vitázzanak is egymással egy-egy kérdéskörben. Igen fontosnak tartom az egyes előadások utáni vitafórumokat. Ezek során igen sok hasznos

információ hangzik el, illetve gyakran az adott téma egy-egy szeletét részletesebben is körül lehet járni. Ez különösen akkor fontos, ha olyan témakör, vagy megközelítési mód kerül felvetésre, amely eltér a hivatalosan propagálttól. Ilyen előadásokra gyakran kerül sor az egyesületben, például írástörténet vagy történeti genetika témakörben. De gyakoriak az olyan előadások is, amikor egy-egy történelmi személyt vagy eseményt mutatnak be, a szokványostól eltérő módon. Az egyesület előadásainak értéke, hogy mindig magas tudományos színvonalat képviselnek, mivel azokhoz a tudományos háttér felvonultatása, a források megjelölése, stb. előírt követelmény. Tehát a tudományos kritériumokat be kell tartani, akár amatőr, akár hivatásos történész, irodalmár, stb. az előadó. Aki pedig esetleg nem készül fel alaposan, az ugyan csak nehéz helyzetbe kerülhet az előadás utáni vitafórumon.

Egyesületi aktív tagságom egyik legnagyobb élménye az [esztergomi reneszánsz konferencia](#) volt.

Az egyesülettel 2008-ban ismerősként tértünk vissza ebbe a városba, mivel 2007-ben tartottunk már itt [egy konferenciát](#). A 2008-as tudományos tanácskozás helyi házigazdája az Esztergomi Vármúzeum egyik kutatója, helytörténész volt, aki felajánlotta, hogy bemutatja nekünk a várat és Esztergom rejtett ritkaságait. A tárlatvezetést 30 percesre terveztük, de 3 óra lett belőle. Szinte körül kőre jártuk végig a várat, hallgattuk, hogy mit miképp restauráltak, és mit kellett volna másképp helyreállítani. Végül felkerestük a Duna-parton a török dzsámít. Ritkán tanultam annyi mindent magyar történelemből egyszerre, mint ezen a konferencián és városvezetésen.

Nagyon sajnáltam, hogy ekkor nem hangzott el Váralljai Csocsán Jenő professzor úr kiváló reneszánsz előadása, de később sikerült azt egy másik alkalommal meghallgatnom.

Az előadások mellett az egyesület egyik nagy érdeme a publikációs lehetőség. Nagy bánatomra, azonban 2006 óta lényegében ez átkerült az internet világába. Lehet, hogy ódivatú vagyok, de számomra az igazi publikáció az, amit kézbe tudok venni. Mondom ezt úgy, hogy publikációim közül azokat, amik neten jelentek meg, sokkal többen használják, mint a könyvekben megjelent írásaimat.

Tizenkét éve ismerem ezt a tudományos kutatóműhelyt. Ezen idő alatt azt láttam, hogy kezdetben az előadásokon, még az „Aranytízben” (Budapest Arany János u. 10.) is 40-50 ember is összejött. Ma alig jön össze egy-egy előadásra 20 fő.

A korábbi évek nagysikerű Magyar Őstörténeti Találkozói és Magyar Történeti Iskolái abbamaradtak, és ritkább a tudományos konferencia is. Pedig ezek a rendezvények rendre felpezsdítették az egyesület és barátainak az életét. Sajnos, az ezek helyébe lépő tudományos műhelyek – meglátásom szerint – még nem érik el a kívánt hatást.

Sajnos az aktív tagság egyre idősebb, és kevesen jönnek a fiatalok. Ennek talán az az oka, hogy az egyesület megjelenése a felsőoktatási intézményekben,

noha azok tanárai aktív tagjai a ZMTE-nek, – és a Kodolányi János Főiskolával folytatott nemzeti történelemtanár-továbbképzés és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tartott közös tematikus tudományos konferenciák ellenére – nem válik eléggé vonzóvá az egyetemi hallgatók számára. Talán, ha oktatási időben, további felsőoktatási intézményekben lehetne tudományos konferenciákat tartani, akkor a fiatalok jobban felfedezhetnék ezt a kutató-műhelyt.

Igen, az egyesület egy kutató-műhely, amely igen sok tudományos publikációt tett le az asztalra, illetve sok kutatási ötletet hintett el a köztudatban. Sajnálattal olvastam dr. Csihák György elnökúr levelét arról, hogy a magyar kutatóintézetek, múzeumok mennyire nem becsülték meg a nekik átadott anyagokat. Talán azért, mert azok nem csak a hivatalos történetírást, íráskutatást, stb. tartalmazták. És Hunfalvy János (1820-1888) óta tudjuk, hogy az, ami nem „hivatalos”, tűzre való. Sajnos hazánkban csak annak van értéke, ami elnyerte az MTA tetszését. És ez így van akkor is, ha időközben több dolgról is kiderült, hogy az MTA álláspontját jócskán meghaladta már a tudomány. Erre egy példa a finnugor elmélet. Itt az ideje egy új magyar őstörténet felállításának. No, nem olyanak, amiben minden és mindenki magyar, hanem egy olyanak, ami alapján magyarázatot adhatunk a honfoglalás kori nemzetünk állapotára. Én a jövőben nem egy, hanem több őshazát keresnék, mivel nemzetünk Etelköz óta kevert népességű.

Sok esetben jó elővenni az egyesület kiadványait, – én is többször megteszem – mert egyes kérdéskörök jobb megértéséhez egy szélesebb látásmód igen csak szükségeltetik. Jó volna, ha a ZMTE továbbra is helyet tudna adni az új gondolatoknak, mivel a középkorban már megtanulta az emberiség, hogy attól, hogy egy diktátor azt mondja, hogy a fekete az fehér, a fehér attól még fehér marad.

Ha a ZMTE átmegy egy szigorúan szakmai (történész, történeti földrajz, stb) irányba, akkor pont azt a különlegességét veszíti el, ami kiemelte a többi történelem-közösség közül. Tehát, jelenjen meg továbbra is sok új nézet, felvetés, de azt mindig vessük alá kritikának. Ezen kritika elsődleges fóruma az előadások utáni beszélgetések. Ezek a beszélgetések pedig alaposan feltárhatják az adott kérdést, problémakört, az előadó felkészültségét stb. Ezt anno én a saját bőrömen is megtapasztalhattam.

Eddigi ZMTE előadásaim:

1. Kelta oppidumok Magyarországon – Zürichi Magyar Történelmi Egyesület (ZMTE) Budapest 2004.
2. A magyar királyi hatalom eredete – The genesis of royal power in Hungary – ZMTE XIX. Magyar Őstörténeti Találkozó és a XIII. Magyar Történeti Iskola, Mártély, nemzetközi tudományos találkozó 2006.07.13.
3. Miért hallgatnak krónikáink a pozsonyi csatáról? – ZMTE XX. Magyar Őstörténeti Találkozó 2007.07.1-8. Hódmezővásárhely.

4. Árpád-házi Szent Erzsébet és a Szent Lázár Lovagrend kapcsolata – Szent Erzsébet év záróünnepségei: Esztergom 2007.11.16. ZMTE és az Esztergomi Szent Erzsébet középiskola közös szervezésében.
5. A születés karizmájának hiánya (Hunyadi Mátyás) – Esztergom és a reneszánsz ZMTE konferencia Esztergom 2008.
6. A magyar királyi hatalom eredete – kibővített előadás – ZMTE Aranytíz előadások Budapest 2008.
7. A nádori jogkör és hatalom – ZMTE Aranytíz előadások Budapest, 2009. március 19.
8. Mi a Vitézi Rend? A Vitézi Rend kialakulásának jogi és történelmi háttéréről – ZMTE 2009. Horthy konferencia Budapest, Benczur Hotel.
9. A Vitézi Rend története és szerepe 1920-1944 között – Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar és a ZMTE közös konferenciája a Bp. V. ker. Arany János u. 10-ben. (2010).

ZMTE publikációim:

1. A magyar királyi hatalom eredete (abstract): A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület (ZMTE) és Mártély község Önkormányzat Képviselő Testülete közös szervezésében megrendezésre kerülő ZMTE XIX. Magyar Őstörténelmi Találkozó és a XIII. Magyar Történelmi Iskola Műsorfüzete, Mártély – 2006. július 9-15. című kiadvány 18-19. oldala.
2. A magyar királyi hatalom eredete: [Acta Historica Turiciensia XXII. évfolyam 1. szám](#), 53. számú kiadvány. Őstörténetünk és genetika – 1456 Nándorfehérvár – 1606 Zsitvatorok – 1956 Budapest Mártély 2006. Budapest – Zürich 2008. 187-193. oldal. (A magyar királyi hatalom eredete – abstract. Az Acta Historica Turiciensia XXII. évfolyam 1. szám, 53. számú kiadvány 348-349. oldalán is megjelent.)
3. Miért hallgatnak krónikáink a pozsonyi csatáról (abstract)? [Acta Historica Turiciensia XXIII. évfolyam 1. szám](#), Huszadik Magyar Őstörténelmi Találkozó, Hódmezővásárhely 2007. Budapest – Zürich 2008. 138. oldal
4. Árpád-házi Szent Erzsébet és a Szent Lázár Lovagrend kapcsolata: [Acta Historica Turiciensia XXIII. évfolyam 2. szám](#), 55. számú kiadvány. Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére Tudományos emlékülés Esztergom 2008. Budapest – Zürich 2008. 35-37.
5. A születés karizmájának hiánya Hunyadi Mátyás esetében: [Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIV. Évfolyam 1. szám](#), 58. kiadvány. Hunyadi Mátyás és a magyar újjászületés. Tudományos emlékülés. (Esztergom 2008) Budapest-Zürich 2009. ISBN 65-74. oldal.
6. [Mi a Vitézi Rend?](#) [Acta Historica Hungarica Turiciensia XXVI. évfolyam 1. szám](#). A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület 63. számú kiadványa. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egye-

tem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar közös tudományos tanácskozása Budapest, 2010. november 4. (Budapest-Zürich 2011. ISBN) 55-78. oldal.